

Terug naar de bergen

Sarah Leipciger

Terug naar de bergen

Vertaald uit het Engels
door Barbara de Lange

Ambo|Anthos
Amsterdam

De vertaler ontving voor deze vertaling
een werkbeurs van het Nederlands Letterenfonds

ISBN 978 90 263 2994 4

© 2015 Sarah Leipziger

© 2015 Nederlandse vertaling AmboAnthos uitgevers,

Amsterdam en Barbara de Lange

Oorspronkelijke titel *The Mountain Can Wait*

Oorspronkelijke uitgever Hachette Book Group

Omslagontwerp Marry van Baar

Omslagillustratie © Jill Battaglia / Trevillion Images

Foto auteur © Amelia Troubridge

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor James

Het was nog aardedonker buiten toen Curtis in zijn Chevrolet Suburban van huis naar de weg door de bergen reed en zijn flat en de slapende straat achter zich liet. Hij had liever de fiets genomen, maar de band was lek en het was toch te koud; er was ook regen op komst. Ergens op de berg zou hij een zijweg zoeken waar hij kon parkeren en in de warmte kon blijven zitten tot de zon opkwam, dan zou hij gaan lopen, zo ver als zijn benen hem wilden dragen. Omhoog naar een plek met een ander perspectief, waar alles wat hier beneden kolossaal en dreigend was, tot een speldenschaduw zou verschrompelen en dan verdween.

Met neergedraaide raampjes gleed hij langzaam door de bochten en de roes die in hem was weggeëbd kwam weer boven. Rust stroomde door zijn lichaam en de wind was muziek. De koude dauwlucht smaakte naar lentemos, naar dennenbomen. De wijzer op de snelheidsmeter schoof over de zeventig kilometer en hij vertraagde naar veertig. Maar toen hij een paar minuten later nog eens keek, was hij weer bij zeventig. De weg slingerde in lange bochten naar beneden en hij remde pompend af.

Hij drukte de aansteker in het dashboard in en lichtte zijn rechterdijbeen op; hij stak zijn vingers in zijn achterzak om zijn blikken doosje te pakken. Het was er niet. Hij reikte verder naar

achteren en woelde in de sleuf achter de zitting. De weg was een tunnel. Hij keek even naar het vak van de handrem, maar zag alleen een verkeerd opgevouwen wegenkaart en een herbruikbare plastic beker waar hij niets meer mee deed omdat het deksel kwijt was.

Haar gezicht flitste op als een munt in de koplampen, met zilverblauw geëtste trekken. Ze was een momentopname, het zwavelwit van een opvlammende lucifer, en hoewel hij nog tijd had om te remmen, kwam zijn voet juist op het gaspedaal neer. Er volgde een doffe klap. Iets wits leek even in de lucht te hangen. De brede, vierkante neus van metaal die op spieren en botten beukte, maakte een laag geluid zonder galm. Hij zette de SUV stil met de neus naar het midden van de weg en tastte, in verwarring, in zijn andere zak naar het blikje, want dat leek hem toch nog steeds belangrijk. Hij zocht tussen zijn voeten. In zijn tas. Op zijn schoot. De aansteker veerde terug. Hij schakelde de koplampen en de motor uit en luisterde naar zijn ademhaling en het tikken van het metaal, en toen tuurde hij nog minutenlang uit zijn raampje in het donker. Er was niemand. Hij stapte uit en liep langzaam de weg op; niemand in de greppel, niemand op het wegdek. Hij keek over zijn schouder naar zijn SUV, schuin op de weg, met het portier uithangend als een scheve tand. Hij liep door naar de andere berm, lage mistflarden in de bomen, het knerpen van grind. Voor hem uit in de greppel twee witte, enkelhoge sneakers, eentje die omhoog wees, de andere naar hem. Een paar blote benen. Hij dacht: daarvoor is het hier te koud. Verder lag ze verborgen tussen de bergdennen.

Rillend bleef Curtis doodstil op de weg staan, en toen klapte hij dubbel, met zijn handen op zijn knieën, en probeerde te spugen. Hij kwam weer overeind en draaide zich om en zette zijn voeten bij elke stap diep verend neer zodat de wereld zijn aftocht niet hoorde. Toen hij het portier van zijn SUV dichttrok, knars-

ten de scharnieren luid in de nacht. De dreun van het koude metalen slot. Hij reed met een slakkengang naar huis, terwijl de motor zijn kiezen in hun holtes deed rammelen.

De hond was al drie maanden ziek toen Tom besloot hem af te maken. In januari hadden ze gemerkt dat er iets mis was – voor het eerst in veertien jaar weigerde Rocky een stuk vlees van tafel. Zijn portie rosbief bleef vierentwintig uur lang onaangeroerd in zijn stalen bak liggen totdat Tom het opgaf en de houtige plak vlees met gestolde jus in de vuilnisemmer gooide.

Toen de hond na drie dagen nog niets had gegeten, ging Tom met hem naar de dierenarts en de dierenarts keek naar zijn gebit, rook aan zijn bek, klopte op zijn buik. Hij vermoedde dat Rocky's nieren niet goed functioneerden en nam voor de zekerheid bloed en urine af. Hij belde Tom later die dag thuis op met de uitslag, iets over het eiwitgehalte in Rocky's bloed dat tien keer zo hoog was als je bij een hond mocht verwachten. Gezien Rocky's leeftijd en de vergevorderde nierschade, ried de dierenarts een behandeling af en hij voorspelde dat de hond binnen een paar weken zou overlijden. Rocky wist duidelijk wat er gebeurde. Tom nam de zachte, droge snuit van de hond in zijn hand, keek hem diep in zijn ogen en zei: 'Weet je wat we doen, jongen? We wachten gewoon af. Je mag dit gewoon op je eigen manier doen.' Tom kon wachten.

Maar in april leefde Rocky nog steeds. Wanneer Tom 's ochtends naar beneden ging, verwachtte hij dat Rocky weg was, door

zijn luik in de achterdeur vertrokken om in zijn eentje te sterven zoals het hoort bij een hond. Maar elke ochtend lag hij er nog, verfromfaaid als een oude jas onder de keukentafel. Erin weigerde hem nog aan te raken, zei dat ze zijn botten onder zijn vel voelde glijden. Tom hoorde haar aan de telefoon tegen Curtis klagen dat papa een dierenbeul was, en vragen hoe ze hem kon overreden Rocky naar de dierenarts te brengen om hem uit zijn lijden te laten verlossen. Maar dat was Tom niet van plan. Rocky was een hond van de wildernis, een hond van de bergen. Het paste niet bij hem zijn leven te eindigen in een hygiënische, klinische ruimte.

Alleen weigerde de hond te sterven. Zijn trouw was hem te machtig, was Toms vaste overtuiging, en de arme stakker kon niet vertrekken. Je zag het in de ogen van de hond, die smeekten om te mogen gaan. Tom probeerde hem te helpen. Hij zei dingen als: ‘Toe maar, jongen, ga nou maar. Wij redden ons wel zonder jou’, of ‘Het is tijd, ouwe makker. Schiet nou maar op!’ Maar Rocky wachtte te lang met sterven en was op het laatst te zwak om er de energie voor op te brengen.

Daarom liep Tom op een woensdagochtend, toen Erin naar school was, met de sleutel van de wapenkast in zijn vuist naar de kelder. Hij opende de metalen deur en keek peinzend naar de Remington voor groot wild en het lange jachtgeweer dat hij gebruikte voor konijnen, wasberen en ander ongedierte dat dik genoeg leek om te eten. Hoewel de Remington iets aan de zware kant leek, koos hij die omdat het verschrikkelijk zou zijn als hij twee keer moest schieten. Hij haalde een doos ronde patronen uit een koffer onder de trap en stak twee kogels in zijn jaszak.

Boven lag Rocky opgerold op het rooster van de convectorkap in de woonkamer. Tom kon hem niet aankijken en hield het geweer dicht tegen zijn lichaam, uit het zicht van de hond, om het in zijn Ford te leggen nadat hij in de keuken gauw een halve fles Jack Daniel’s had gepakt. Hij ging weer naar binnen en wikkel-

de Rocky in een wollen deken, droeg de slappe, achttien kilo zware bundel naar zijn vrachtauto en legde hem voorzichtig op de voorbank. Het moeilijkste van alles, moeilijker nog dan wat er komen ging, was Rocky's volstrekte gebrek aan belangstelling voor wat er met hem gebeurde. De hond rolde zich nog dieper in de deken en sloot langzaam zijn ogen, maar niet helemaal, alsof hij de spierkracht niet bezat om ze dicht te houden.

Tom reed naar het noordelijke deel van de stad, over de Nechako en voorbij de hoog oprijzende pulp- en papierfabriek. Het was een zonnige ochtend en de laatste niet gesmolten eilandjes gruiszige sneeuw lagen fel schitterend en nat op het gras in de berm. Al gauw kwam hij bij de Forest Road, een onverharde weg vol kuilen die een kilometer of vijf naar het noordoosten slingerend de bossen in liep en uitkwam op een traanvormige open plek. Hij draaide zijn raampje een eindje open en loodste de vrachtauto voorzichtig over hobbels en geulen terwijl Rocky stil naast hem lag te dommelen. Tom verzoon een wijsje en begon te neuriën.

Dit was Toms land, Rocky's land, en hij kon de Forest Road met zijn ogen dicht afrijden. Jarenlang had hij er in zijn eentje op zijn mountainbike gefietst en later, toen Curtis en Erin klein waren en Elka was vertrokken, nam hij de hond mee op zijn tochten. Met één jaar was Rocky bijna volgroeid en toen hij twee was, golfde zijn zwarte vacht als olie over zijn sterke spieren en woog hij zevenentwintig kilo. Wanneer ze er samen op uitgingen, droeg Rocky het water en het reparatiedoosje in een op zijn rug gebonden tas. Hij was onvermoeibaar. Als hij verder op het pad groot wild rook – een wapiti, een beer of een eland – rende hij vooruit en tegen de tijd dat Tom hem had ingehaald, kraakte en dreunde het in het bos van het vluchtende dier.

Eén keer waren Rocky's fratsen met een beer hun bijna fataal geworden. Curtis was al elf en reed mee. Ze fietsten langzaam, staand op de pedalen, in kruipversnelling tegen een steile helling op toen Rocky vooruit rende. Hij verdween achter een heuvel, en

dichterbij gekomen konden ze hem horen grommen. Iets groots stond tegen de hond te snuiven. Tom beval Curtis te wachten terwijl hij doorreed. Hij moest afstappen om zijn fiets over een stam te tillen en om een scherpe bocht in het smalle pad mee te nemen. Een paar meter verder stond een grote zwarte berin in haar volle lengte opgericht op haar achterpoten. Haar jong klampte zich met glanzende ogen vast aan de schommelende takken halverwege een dennenboom links van Tom. Rocky stond in aanvalshouding tussen Tom en de berin met haar lange snuit.

‘Hier, Rocky,’ fluisterde hij terwijl hij de hond op zijn achter-eind tikte. De berin zette haar voorpoten weer op de grond en kwam snuffelend een stap dichterbij, met haar gespikkelde roze tandvlees, haar sterke gebit ontbloot. Ze zwaaide met haar kop en schraapte over de grond met poten die groot genoeg waren om het schedeldak van iemands hoofd te slaan, terwijl ze zich opmaakte om aan te vallen. Met haar neus omhoog trok ze haar bovenlip op, en siste. Rocky’s gegrom zakte naar een nog lagere, primitievere diepte. Opnieuw riep Tom hem bij zich, kwaad, van achter uit zijn keel. ‘Hier, jongen.’

‘Pap?’ Curtis was om de bocht gekomen en stond daar op zijn fiets, met modderspetters op zijn zachte, blozende wangen. Zijn schriële scheenbenen onder zijn knokige, vierkante knieën waren besmeurd met geronnen bloed van een eerdere val.

Rocky deed een schijnuitval naar de berin en deinsde weer achteruit. Stomme rothond.

‘Weg, Curtis,’ zei Tom. Zijn keel was nu droog. Curtis stapte van zijn fiets om hem op het smalle pad te keren en duwde hem met klungelige bewegingen voort. De berin snoof en met haar enorme kop laag bij de grond draafde ze een paar stappen naar hen toe. Tom rechtte zijn schouders, probeerde met zijn lichaam een barrière te vormen met zijn zoon aan de andere kant, en stootte een luid gebrul uit. De berin bleef abrupt staan, dreef haar klauwen in de aarde en de dorre bladeren, terwijl ze passen

op de plaats maakte en haar kop met een zwaai van hem af keerde.

Ze zou één, misschien twee keer met een aanval dreigen, maar ze moesten daar weg. Tom duwde zijn fiets achteruit terwijl de opgewonden berin snoof en gromde. Toen hij zijn fiets over de stam tilde, schatte hij de hoogte verkeerd in en de ketting bleef haken en sprong van het tandwiel. Hij boog zich over de fiets en duwde de derailleur naar voren om speling te krijgen zodat hij de ketting er weer op kon leggen. Een koude zweetdruppel prikte in zijn neus en viel op zijn arm, en opeens merkte hij dat alles lichter was geworden. De hond en de berin maakten keelgeluiden naar elkaar, geluiden die naderbij kwamen. De welp zat wanhopig in de boom te piepen. Tom wachtte op de natte slag van een klauw in zijn weerloze nek, op zijn achterhoofd, op het raspen van tanden over zijn schedel. De derailleur glipte uit zijn zweterige vingers en de ketting viel terug tussen het tandrad en het frame. Een van de schakels zat vast en hij rukte, maar daardoor kwam die nog vaster te zitten. Hij stopte. Hij bedacht dat de schakel al bij weinig kracht klem was komen te zitten, dus met weinig kracht los moest zijn te krijgen. Hij hoopte dat Curtis een eind weg was gekomen. Met zijn besmeurde vingers trok hij de ketting zacht heen en weer tot die los glipte, toen drukte hij de derailleur nog eens naar voren om zoveel speling te krijgen dat hij de ketting weer om het tandrad kon leggen. Hij ving de geur op van de berin, van de muskus in de vacht en de penetrante pislucht. Toen hij weer opstond, zag hij dat Curtis er nog was, met één voet aan de grond. 'Rijden,' fluisterde Tom dringend. 'Wacht niet op mij.' Curtis aarzelde, maar zette zijn voet in het klikpedaal en verdween achter de top van de helling.

Rocky jankte en rende hem in volle vaart voorbij en verdween ook achter de helling. Tom had geen enkele invloed op de verdere gebeurtenissen. De berin besliste hoe dit zou aflopen, en on-

der het kraken van takken klom Tom op zijn fiets en ging zijn zoon en hond achterna de heuvel af.

Hij had weleens gehoord van beren die bleven achtervolgen; hij dacht niet dat een berin met welpen dat zou doen, zeker niet eentje die zo goed doorvoed was, maar ze reden aan één stuk door tot ze terug waren bij de vrachtauto. Rocky deed vreemd, rende te dicht naast hun wielen met zijn staart tussen zijn poten. Hij rende vooruit, bleef achter, en rende dan weer vooruit. De hond leek nog dagenlang van slag.

Nu, in die laatste minuten, parkeerde Tom zijn vrachtauto aan het eind van de traanvormige open plek en leunde rustig naar achteren. Rocky richtte zijn kop een centimeter op, opende zijn ogen een stukje en zonk weer weg in zichzelf. Tom pakte de fles Jack Daniel's van de achterbank en goot een warme slok in zijn keel. Hij leunde opzij en wreef over Rocky's oren, over de achterkant van zijn kop, en toen stapte hij uit en haalde het geweer van de achterbank. Hij liep een eindje weg zodat Rocky het schuiven niet zou horen als hij de grendel van het geweer naar achteren trok, en ook niet het klikken van de kogels die in het magazijn werden geladen. Of het glijden van de grendel die een kogel in de kamer duwde.

De bossen om hem heen wachtten geduldig, een en al stilte en rust op die waterblauwe ochtend terwijl Tom zich, niet voor het eerst in zijn leven, voorbereidde op iets wat hij niet wilde doen.

Een paar weken nadat Tom Rocky had begraven, kwam Curtis thuis. Tom stond bij de barbecue voor de garage op het moment dat Curtis in zijn Suburban de oprit op kwam rijden. De motor sputterde en jankte toen Curtis hem uitschakelde. Met toegeknepen ogen tegen de rook keek Tom van het rooster naar zijn zoon, verbaasd hem te zien.

‘Moet je niet naar je werk?’

‘Ik heb een paar dagen vrij gevraagd.’ Curtis keek om de kap van de barbecue heen op het rooster.

‘Waarom?’

‘Ik wilde je nog even zien voordat je de bergen in gaat, en, je weet wel, vanwege Rocky. Sorry dat ik niet eerder kon komen.’ Hij rekte zich met zijn armen achter zijn hoofd uit en draaide zijn bovenlichaam heen en weer. ‘Shit, mijn rug is kapot. Ik heb aan één stuk doorgereden.’

Tom keek naar de wagen. ‘Heb je de Duffey Lake Road in die kar genomen? Ligt er nog sneeuw?’

‘Een beetje in de haarspeldbochten. Geen probleem, hoor.’ Curtis’ gezicht werd zacht en meelevend. ‘Maar hoe is het met jou, pap? Dat moet behoorlijk klote zijn geweest, om het zelf te doen.’

Een van de stukken vlees bleef aan het rooster kleven en Tom

wrikte eraan met een grilltang. Hij haalde zijn schouders op. Het was een perfect schot geweest. ‘Het moest gebeuren.’

‘Je had hem naar de dierenarts kunnen brengen.’

Tom wees met de tang naar de Suburban. ‘Hoelang maakt die wagen al zulke geluiden?’

Ze zaten met zijn drieën – Tom, Curtis en Erin (het meisje was voor het eerst die dag uit haar kamer gekomen) – vlak naast elkaar aan de keukentafel. Om genoeg te hebben voor alle drie had Tom er nog vlug een pastasalade met komkommer bij gemaakt en het vlees verdeeld.

Ze zaten zwijgend te eten totdat Erin de ketchup van de andere kant van de tafel wilde pakken en ze haar blauwe duimnagel zagen.

‘Wat heb je met je duim gedaan?’ vroeg Curtis.

‘Ongelukje met een hamer. Ik probeerde een plank op te hangen op mijn kamer.’

‘Wát probeerde je?’ vroeg Tom.

‘Waarom heb je dat niet aan papa gevraagd?’ vroeg Curtis.

Tom stond op om de botten van zijn bord in de vuilnisbak te schuiven en een glimlachje te verbergen waarin Erin ten onrechte sarcasme zou hebben gezien, waardoor ze als een hinde naar haar kamer zou vluchten. Ondanks de kneuzing was hij blij dat ze iets had gevonden dat ze wilde zonder er hulp bij te vragen. En nu hij erbij stilstond had ze hem al heel lang niet meer om iets gevraagd. Hij was blij dat ze flinker werd, dat ze haar tanden begon te laten zien, al was het maar omdat ze hem niet in haar buurt wilde hebben.

Tom vond het fijn dat Curtis thuis was; dat gebeurde niet vaak sinds hij een paar jaar geleden het huis uit was gegaan. Maar zijn tas in de gang, de emotionele uitdrukking op zijn gezicht – het was hem te veel. Door zijn onverwachte komst kreeg het huis iets

vreemds, een sfeer alsof er iets was veranderd. Op zoek naar een klusje dat hij zorgvuldig moest doen, gedachteloos, ging Tom na het eten naar de kelder om zijn lange geweer uit de kast te halen en schoon te maken.

Vermengd met het loze gedruis van televisiegeleuter kwam de vertrouwde cadans van het gesprek van Curtis en Erin beneden binnenwaaien door het ventilatiegat onder het plafond. Hij verwijderde de grendel, zette het geweer op het tafelblad vast door de loop in een bankschoef te klemmen met de kolf ondersteund door een rubber blok. Uit een kastje onder de trap haalde hij een ordelijk ingericht gereedschapskistje met schoonmaakgerei en blikjes kruipolie. Hij spreidde een oude handdoek naast het geweer op de tafel en stalde de materialen een voor een uit.

Boven zaten Erin en Curtis hard te lachen. Misschien wel om Tom. Ze konden het goed samen vinden, konden elkaar met gemene grappen om de oren slaan zonder gekwetst te zijn. Curtis kon haar behandelen zoals Tom nooit zou durven – kon haar tegenhouden als ze iets stoms deed zonder dat ze kwaad op hem werd.

Hij druppelde schoonmaakmiddel op een wit flanelle lapje, wikkeldde het om de spitse punt van een pompstok en duwde de stok in de loop. Het doekje floepte, nu grijsblauw, uit de mond van de loop en viel van het uiteinde van de stok. Dit herhaalde hij met schone lapjes flanel totdat er een wit uit kwam, zonder sporen van kruitresten.

Hij had zijn kinderen allebei leren schieten toen ze jong waren. Curtis had het lef niet om een dier te doden, maar Erin kon op haar twaalfde al zonder een spoor van sentimentaliteit een bosmarmot uit een boom schieten. Ze was al in geen jaren meer met hem gaan jagen, maar misschien zou hij komende herfst, als hij terug was uit de bergen, proberen haar een weekend mee te krijgen. Haar meenemen naar het houten huis in Smithers, waar hij zijn oog op had laten vallen, om te zien wat ze ervan vond.

Zijn kinderen wisten dat hij eraan liep te denken, maar hij had nog niet verteld dat hij bijna zover was het te kopen, en misschien zou het nieuwtje beter vallen als ze het zelf konden zien. Als ze met hem over het land konden lopen, op de veranda zitten, met een maaltijd van de fazant die ze zelf zouden schieten, de vis die ze zelf zouden vangen.

Met een koperen rager duwde hij nog wat oplosmiddel door de loop om de laatste restjes vuil mee te nemen, waarna hij de loop zorgvuldig met een flanellen lapje droogde. Hij droogde de mond en controleerde met een zaklantaarn de kroon op sporen van metaalaanslag. Hij oliede de binnenkant van de loop en poetste de metalen onderdelen – in de kamer, in en om het trekkersysteem, de achterkant en voorkant van de richtkijker – met een schone, in olie gedrenkte doek. Brandschoon.

Waar zaten ze in godsnaam om te lachen? Hij leunde met zijn handen op het tafelblad naar voren en luisterde aandachtig met zijn hoofd schuin naar het ventilatierooster. Zouden ze hem de grap vertellen als hij op dat moment bovenkwam? Zo was het altijd, telkens als die twee elkaar zagen, alsof ze een bladzijde met een omgevouwen hoekje in een boek opsloegen. Het plafond dreunde van een harde klap, alsof een van de twee van de bank was gerold van het lachen. Hij schudde zijn hoofd en zag tot zijn schrik, toen hij naar zijn handdoek en schoonmaakgerei keek, dat ze glommen van een laagje kruipolie dat uit een omgestoten blikje gutste. Met een doek ruimde hij de troep op.

De volgende avond maakte Tom, alleen thuis met Curtis, een pan chili. Erin was gaan oppassen bij een tweeling die aan het eind van de straat woonde. Dat deed ze de laatste tijd vaker en ze spaarde haar geld op in een houten doosje van Tom waar vroeger spijkers in hadden gezeten.

Na het eten gingen Tom en Curtis naar buiten, naar de oprit, en Curtis rookte een joint. ‘Wat denk je, neem je ooit nog een an-

dere hond?’ vroeg Curtis. Hij sloeg zijn armen over elkaar, met één hand diep in zijn oksel, terwijl hij de joint tussen zijn gekromde vingers voor zijn kin liet hangen.

Tom haalde zijn schouders op. ‘Daar heb ik nog niet over nagedacht.’

‘Ik probeerde me te herinneren wanneer we hem hebben gekregen. Dreigde mama niet dat ze hem wilde weggeven?’ Hij nam nog een lange haal van de joint. Uitblazend zei hij met verstikte stem: ‘Piste hij niet de hele tijd in huis?’

‘We hebben Rocky gekregen vlak nadat je moeder was weggegaan, toen we bij oma woonden. Zij was degene die van hem af wilde.’

‘Weet je zeker dat het mama niet was?’

‘Die was al weg.’

Curtis ging op zijn hurken zitten en raapte een handje kiezelsteentjes op, die hij een voor een over de oprit keilde. Hij had zo’n brede rug gekregen. Een sterke, mooi gewelfde ruggengraat, een geprononceerde Y van stevige rugspieren die bolden, strekten en kromden met elk steentje dat hij gooide. Een mannenrug, die op een goede dag moe en slap zou worden, en zou inzakken als grond zonder bomen. En zijn nek, met die fijne, goudblonde haartjes, draaide mee met de sterke bindweefselbanden onder zijn huid.

‘Heb je dat gedoe op je werk opgelost?’ vroeg Tom. ‘Die diensten die niet waren uitbetaald? Een ander lost het niet voor je op.’

‘Ja hoor, komt goed,’ zei Curtis, en hij graaide nog een handje steentjes bij elkaar. Hij stond op en liet ze zevend tussen zijn vingers door op de grond vallen.

‘Heb je nog nagedacht over dat timmerwerk?’

‘Dat kan ik niet betalen.’

‘Niet met afwassen, nee. Zoek dan werk op een bouwplaats.’

Curtis drukte de joint op de stoep uit en stopte hem in zijn zak; hij wreef over zijn blote armen. ‘Jezus, wat is het koud.’

Weer binnengekomen zette Tom een pot sterke koffie en ging